

Lapsen ja nuoren suru

Susanna Uittomäki

Sosionomi YAMK, AmO

Toiminnanjohtaja, KÄPY – Lapsikuolemaperheet ry

27.-28.04.2017, Surukonferenssi

Ei tuo lapsi enää sure, kun ei hän itke tai puhu tapahtuneesta. Parempi että mekin ollaan niin kuin mitään ei olisi tapahtunutkaan, niin hän unohtaa koko asian...

Anyone old enough to love is old enough to grieve

Alan Wolfelt (1991)

Kuolemankäsitteen kehittyminen

Kehittyy ajattelun ja kielen kehityksen myötä

- Peruuttamattomuus
- Universaalisuus
- Ruumiin toimimattomuus
- Syy-seuraussuhde
- Jonkun tyyppinen elämän jatkumisen muoto

Useimmilla 10-vuotiailla kypsä ymmärrys kuolemasta

“Lapsen suru on raidallinen”

“Lapsen surun sanat on kirjoitettu
leikkiin”

Miten kohdata perhe

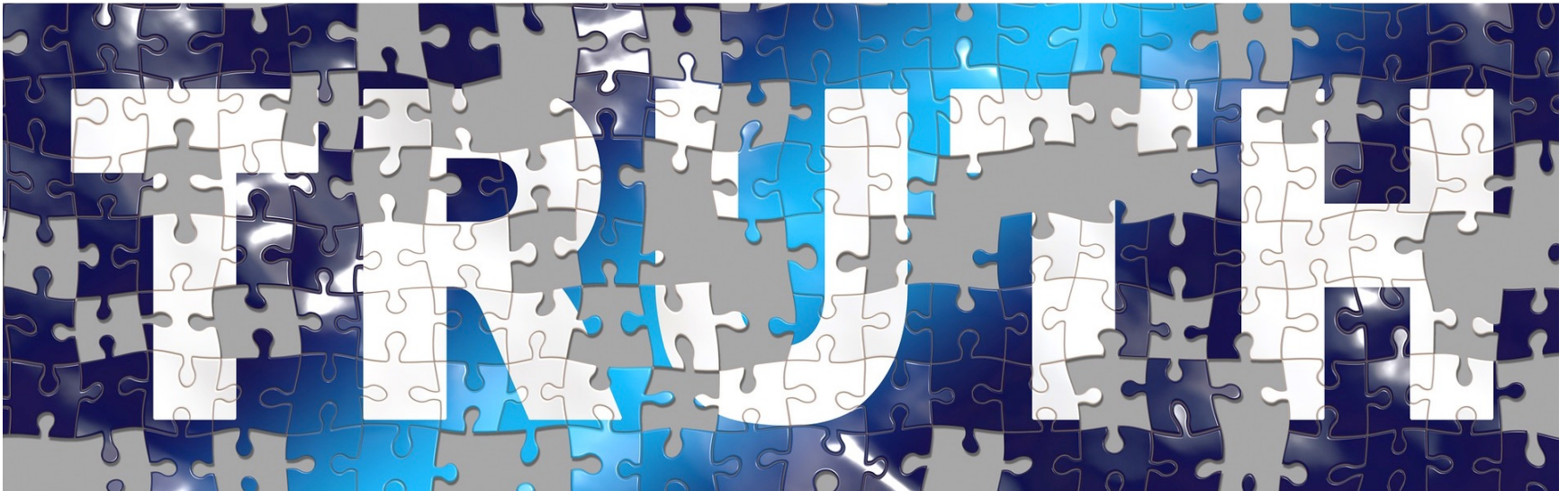
- Kasvatuskumppanuus mm päivähoidon ja koulun kanssa korostuu, yhteistyö vanhempien kanssa
- Huomioi perheen rajalliset voimavarat: ota yhteyttä, ota osaa, kysy, kuuntele. Kestä hiljaisia hetkiä
- Mahdollinen kotikäynti, osanotto ja muistaminen
- Onko työpaikallanne kirjallinen toimintamalli kuolemantapausten varalle? Helpompi toimia yllättävissä tilanteissa

- Etsi perheelle tukea, perheen omat voimavarat eivät usein riitä siihen. Anna tietoa kirjallisesti
- Vastuuhenkilö, joka kysyy perheen ja lapsen kuulumisia säännöllisesti, pitkänkin ajan kuluttua
- Kerro lapselle että tiedät tapahtuneesta
- Sovi lapsen ja perheen kanssa, mitä ja kuka kertoo tapahtuneesta muille mm koulussa
- Tärkeää kunnioittaa perheen ajatuksia ja toiveita

Miten tukea lasta?

- Ota lapsen huolet ja kysymykset tosissaan ja avoimesti vastaan
- Joskus kysymys on parempi kuin vastaus ”Mitä sinä ajattelet?” (Korjaa pahat väärinkäsitykset)
- Lapselle voi vastata myös ”en tiedä”
- Lapsen vanhemmat vastuussa tiedon antamisesta lapselle

Tietoa palapelin pala kerrallaan,
lapsen iän ja kehitystason mukaan

Muistathan...

- Yksilöllisyys
- Kielikuvien välttäminen
- Perheen suru ei lopu koskaan, mutta muuttaa muotoaan ja pahin tuska helpottaa ajan myötä
- Merkkipäivät: suru voimistuu
- Pidä huolta myös omasta jaksamisesta!
- Ei tarvitse olla ”surun ammattilainen” pystyäkseen tukemaan surevaa lasta!

Rutiinit

Turvallisuuden tunteen palauttaminen, läheisyys, syli

Pehmoeläimet ym turvaesineet

Jos aiheen puheeksi ottaminen on lapselle ja nuorelle vaikeaa

Lapsi tai nuori voi sopia vanhempansa kanssa tavan, jolla hän voi pyytää tukea / keskusteluseuraa, esim.

- Huolihuivi ovenripaan
- Whatsapp –viesti
- Huolinaamari tai jokin muu yhdessä sovittu esine, josta tiedät että lapsi haluaa käsitellä asiaa
- Yhdessä sovittu hetki milloin asiasta jutellaan, esim. iltapalan yhteydessä

Turvallinen ympäristö jossa voi puhua

Piirtäminen, maalaaminen, tapahtumien piirtäminen filminauhan tai sarjakuvan muotoon

Oma kirja, jonka sivuilla eri teemoja mm.
muistot, mikä tekee iloiseksi, surulliseksi,
mikä pelottaa, pelonkesytyssuunnitelma...

Sadutus, satukirjat/nuortenkirjat jotka käsittelevät kuolemaa ja tunteita

Mitä konkreettista **sinun** työpaikallasi
voidaan tehdä jotta surevat lapset ja
nuoret saavat parempaa tukea?